

Parkjainkban élő állatok

A fák és cserjék (elsősorban az őshonos fajok) számos **állatfaj**nak biztosítanak élő- és fészkelőhelyet, valamint táplálékot. Több gyakori madárfajunk (pl. fekete rigó, széncinege, vörösbegy, széncinege) építi a fészket a faágak közé vagy a fák odvaiba, a fák kérge alatt élő rovarok pedig táplálékul szolgálnak nekik. Védett madaraink egy része kizárólag faodvakban költ, idősebb fák törzsében természetes módon képződött, esetleg harkályok által vájt odúban költ. Sajnálatos módon az idősebb, odúképződésre, odúkészítésre alkalmas vastagságú és korú fák állománya alacsony, csökken, bizonyos helyeken már teljesen el is tűntek. Öreg fák hiányában az odúköltő madarak eltűnnek a területről, kertjeinkből. A madarak megtelepedését a városi parkokban, kertekben mesterséges madárodúk kihelyezésével is segíthetjük. Attól függően, hogy milyen madárfajokat szeretnénk megtelepíteni, a madarak igényeihez és testméretéhez alkalmazkodva különböző típusú odúkat kell kihelyeznünk. A madarak mellett több emlősfaj is megtalálja életfeltételeit a parkokban. A sünök a sűrű cserjésekben, dús aljnövényzettel borított területeken találnak maguknak bújó- és telelőhelyet. Több denevérfaj is előfordulhat a parkok idősebb fáinak odvaiban. A magyarországi denevérfajok mindegyike rovarevő, a mezőgazdasági kártevők és a betegségeket terjesztő rovarok (pl. szúnyogok) tömeges fogyasztásával nagyban hozzájárulnak az emberi társadalom jóllétéhez.

Fekete rigó (*Turdus merula*)

Gyakori, elsősorban a települések közelében előforduló madárfajunk, amely nagymértékben alkalmazkodott az ember közelségéhez. Fészket bokrok sűrűjében építi, tojásai jellegzetes kék színűek. A fiókák nagyon fontos tulajdonsága, hogy fészekhagyók, vagyis még röpképtelen korukban kiugranak a fészekből és a földön várakoznak az eleséget hozó szülőkre. A megtalált, látszólag magukra hagyott fiókákat ezért nem kell megmenteni, a tévesen begyűjtött fiókák életben maradási esélyei jelentősen csökkennek, hiszen az ember sosem tudja olyan hatékonyan táplálni az utódokat, mint a szülők.

Széncinege (*Parus major*)

Gyakori madárfajunk, könnyen felismerhető sárga hasáról és a begye irányából a lábak közé húzódó fekete sávról, valamint fekete sapkájáról. Csőre hegyes, apró, ennek alakjáról tudhatjuk, hogy tipikusan rovarevő madár. Télen az etetők gyakori vendége, csoportosan, sokszor már cinkefajokkal közösen látogatják a madáretetőket és mivel ekkor rovarokat nem találnak, lelkesen kopácsolva törik fel a napraforgó magokat. Odúlakó madár, megtelepedését odúk kihelyezésével segíthetjük, számos mezőgazdasági károsító rovarot fogyaszt el.

Fülemüle (*Luscinia megarhynchos*)

Költöző madarunk, a telet Afrikában tölti. Másik neve a csalogány. Jellegzetessége, hogy a párzási időszakban éjszaka is énekel, jellegzetes énekével különleges hangulatot kölcsönöz az április végi, május eleji éjszakáknak. Gégéjével 4 hangot képes egyidejűleg kiadni, zeneileg tökéletes akkordok képzésére képes. Kizárólag a hímek énekelnek, az ének célja a költőterületek kijelölése és a tojók elkápráztatása. Éjjeli életmódja miatt szemei nagy méretűek, hogy az éjszaka sötétségben is jól tájékozódjon. Énekét a költési időszak elején

napközben is hallhatjuk a bokrok sűrűjéből, azonban rejtett életmódja és selymes barna tollazata miatt csak ritkán kerül szem elé.

Keleti sün (*Erinaceus roumanicus*)

Kültakaróján a szőrszálak között sűrűn elhelyezkedő hegyes tüskék vannak, bőrizomzata fejlett, ezért veszély esetén tüskés labdává tud gömbölyödni. Éjszakai életmódot folytat, főleg földigilisztákkal és csigákkal táplálkozik. Településeken, még belvárosi parkokban is gyakori. Téli álmot alszik, telelését segíthetjük, ha a kertekben összehúzott lombkupacokat hagyunk, melyek alá a sünök téli menedéket keresve behúzódhatnak.

Mókus (*Sciurus vulgaris*)

Magyarországon általánosan előforduló faj, erdőségek lakója, nagyobb egyedszámban városi parkokban található meg. Két színváltozata ismert: lombos erdőkben, parkokban, ahol kevés fenyő található, a vörösesbarna színváltozat fordul elő, míg a sötét, fényben szegény fenyvesekben a sötétbarna bundájú változat él. Feltűnő hosszú szőrű, bozontos farka, amely az ágak közötti ugráláskor és mászáskor egyensúlyozásra szolgál, éjszaka takaróként használható. Tápláléka lehet toboz, fakéreg, bükkmakk, mogyoró, különböző bogyók, gombák, rovarok, tojások és madárfiókák. A fák ágai között légtornászként ugrál, akár 4-5 méteres távolságokra is pontosan ugrik, míg földön kb. 50 cm-s szökkenésekkel közlekedik.

Nappali pávaszem (*Inachis io*)

Magyarországon gyakori parkokban, kertekben és minden olyan helyen, ahol sok virág fordul elő. Kedvenc tápnövényei a bogáncs- és aszatfélék, a nyári orgona és a bársonyvirág. A kifejlett lepkék áttelelnék, majd a nőtény petéit csalánra rakja. Egy fészekben kb. 150 hernyó él együtt, majd utolsó vedlésük után szétszélednek és védett helyre húzódnak bábozódni. A bábból ezt követően kirepül a kifejlett pillangó.

Köszönjük Balaton-felvidéki Nemezeti Parknak a tájékoztató összeállításában nyújtott segítségét!